

NİL KARAIBRAHİMGİL'İN MÜZİĞİ ÜZERİNDEN ÖZGÜR KADIN İMAJI

Tuğba Aydın Öztürk

Abstract

“The Free Women Image” via Nil Karaibrahimgil’s Music

This study is basically focused on the image “Freewoman” on behalf of the singer and composer Nil Karaibrahimgil’s musical Works with in the context of gender.

Aim of the research is to put woman image of 2000’s for consideration by means of music based upon the singer who have become known by the serial commercials of Turkcell prepaid cards at 2000 and whose album was unleashed under the name Nil’in Dunyası at 2002. Since then she has shared her inner world and her music with the audience through her many interviews. There has been many news of the albums she had made, lyrics of her songs, commercials she has taken parts in, the commercial copies she wrote, her columns, her book ‘Nil’in Kelebekleri’ composed of 140 of her columns distinguished from about 800 of others, her marriage and her video clips. We can conclude that Nil Karaibrahimgil’s life and actions are followed maybe considered as a role model especially by women. She answered a question “You are a freewoman; you buy your diamond ring yourself. How was your fans’ reaction to your marriage?” by uttering that she had received many messages conveying how could she able to marry, how could she able to do such thing to them...”

It is necessary for the study to interpret lyrics of the singer and semiological signs in her video clips within the prospects of modern woman image of Turkey, how it has been coming about and to share it’s history. Above all, what is the role of woman in these lands before and after Islam, during ottoman age, republic period and 20th. century? Who is the economically free townswoman formed by effects of media?

Toplumsal Cinsiyet Kavramı

Cinsiyet kavramı yani (sex) biyolojik farklılığı temsil eden, bireyin kadın ya da erkek olarak dünyaya gelmesine sebep olan fiziksel, genetik vb. özellikleridir. Cinsiyet kavramına tarihsel açıdan bakıldığında Pisagor’un karşıtlıklar tablosu adını verdiği eril ve dişil sınıflandırma görülür. Buna göre erillik üstünlük, biçimlendirici ve etkin yapı iken dişil olma edilgenlik ve belirlenmemiş safhadır (Soyşekerci 2006: 4). Baba, üremeye neden olan asıl neden, anne, babanın ürünü olarak besleyendir. Aristo biçim- madde ayırımına değinir ve dişili duyular yoluyla algılanan, erili ise akıl yoluyla algılanan olarak görür. Lloyd’a göre; Yunan düşüncesinde dişil olma akılcı olmayan, düzensiz ve bilinemez olanı ve bilgi geliştirirken uzak durulması gerekeni sembolize etmektedir. Erkek figürü ise etken, akılcı, düşünceye yakın olan ve cisim dışıdır (Soyşekerci 2006: 4). Bu durum yalnızca ilk çağ filozoflarında değil yüzyıllar boyunca bu şekilde devam etmiştir.

Rousseau’ya göre kadın akıl tarafından ehlileştirilmesi gereken bir düzensizlik kaynağıdır ve akıl da derin düşünceye dalan insanı yani eril bir zihni temsil etmektedir. Ya da örneğin

Kant'a göre kadın bilinci ahlaki yönden olgunlaşmamışlığı ifade eder; duygusal ve kişisel olan bu dişiliğin karşısında eril olan evrensellik bulunur. Bu konuyla ilgili çok daha fazla ileri giden filozoflar ve düşün insanları da olmuştur. Schopenhauer, kadının akıl yürütmekten yoksun büyümeyen bir çocuk olduğunu, Nietzsche ise kadınların derin olmadığını hatta sığ bile olmadığını belirtmişlerdir. Nietzsche kadını yüce bir erili dünyaya getirmekle görevli görür. Bu görüşler özellikle 2. Dünya Savaşı sonrası gelişen feminizm hareketleri ile yeniden şekillendirilmeye çalışılmıştır. Hatta feminizm çalışmalarını *gay, lesbian, queer* teori çalışmaları takip etmiştir.

Biyolojik cinsiyetten farklı olarak toplumsal cinsiyet yani gender kavramı ise kadın ve erkeğe yüklenen toplumsal roller ve sorumlulukları ifade eder. Bunlar her toplumda, zamanda ve mekânda farklılık göstermekle birlikte genel kabul görmüş roller sebebiyle toplumsal algımız doğruyu "öyle olması gerekirmiş" gibi algılar. Örneğin kız çocuklara pembe, erkek çocuklara mavi eşyalar alınması, kızlara bebek, erkeklere silah ya da araba hediye edilmesi çocukların ilerleyen yıllardaki toplumsal rollerini çizen davranış modelleridir. Bu davranış kalıpları ile büyüyen çocuklar ilerde ev içi/ev dışı alanlarda da toplumsal cinsiyet eşitsizliği yaşayabilmektedir. Ancak konuyla ilgili hem dünyada hem de ülkemizde çok ciddi çalışmalar vardır. Bazen devlet bazen kamuoyu ve sivil toplum örgütlerinin çabaları sonucu toplumsal cinsiyet eşitsizliğiyle mücadele yolunda bireyler daha bilinçli konuma gelmişlerdir ve ya gelmeye çalışıyorlar. Kısaca; toplumsal cinsiyet eşitsizliği, fırsatları kullanma, kaynakların ayrılması ve kullanımında, hizmetlere ulaşmada bireyin cinsiyet nedeni ile ayrımcılığa maruz kalmamasıdır.

Tarihsel süreç içinde kadın kimliğini yorumlarken Türkiye'de altı yüz sene boyunca hükümdarlık etmiş Osmanlı İmparatorluğunun kadına yaklaşımını ele almak gerekir. Kadınlar, 16. yy'a kadar peçe takmamıştır. Evlenmemiş genç kızlar ailelerine bağımlı yaşamaktadır. Evin reisi erkektir ve eşine bakmakla yükümlüdür. Belgelere bakıldığında özellikle 16. ile 19. yüzyıllar arasında kadınların az da olsa çalışma hayatına girdiği görülmektedir. Sağlık hizmetinde doktor olarak ve ya ticaretle uğraştıkları yazılı belgelerde yer almaktadır. Ancak erkeklere oranla daha az para kazanmaktadırlar.

Burada şehirli ve köylü kadın arasındaki farka değinmek yerinde olur. O tarihlerde üretim biçiminin toprağa dayalı olması sebebiyle kırsalda yaşayan kadınlar erkeklerle omuz omuza çalışmış, yeri geldiğinde eşit söz hakkına sahip olmuşlardır. Ancak şehirli kadın ekonomik açıdan da erkeğe bağılı olması durumundan dolayı daha izole bir hayat sürdürmüştür. İşte tam olarak bu nokta modern çağın şehirli kadınının geçtiği evreleri saptamak açısından önemlidir. Yani *o günün "şehirli kadın" imajı ile bugün kastedilen imaj arasında büyük fark olduğu görülebilmektedir*. Arat'ın konuyla ilgili sözleri;

"Kırsal alanda kendi kendine yeterli köylü, ailesi içinde hem tarlada çalışmakta hem de elde edilen ürünlerin tüketilir hale getirilmesi için gereken dönüştürme faaliyetlerini üstlenmekteydi. Kentsel alanda ise üretimden kopan kadın, kamu yaşamından tümüyle soyutlanmış biçimde aile içinde yaşamakta; ev içi işleriyle uğraşan kadınlar kendi aralarında haremî oluşturmaktaydılar." (Arat 1986, Aktaran Güler 2005:20)

Tanzimat Dönemi ile beraber Türk kadını da bir takım hak ve özgürlüklere sahip olmaya başlamıştır. Batılılaşma ve modernleşme çabaları Osmanlı'nın siyasal, sosyal, sanatsal, kültürel,

hukuksal vb. alanda yenilikler yapmasına sebep olmuştur. Şehirlerde açılan kız okulları her ne kadar din ve gelenek etkisinde olsa da o dönem pek çok yazar ve öğretmen yetiştirilmiştir. Froukje Santing Tanzimat Dönemi kadının *özürlüleşme* yolculuğunu şöyle tanımlamaktadır:

“Türkiye’yi batılı bir ülke haline getirmek isteyen bu ilerici hareket, örneğin; Sultanların birden fazla kadınla evlenmesi ve saraydaki cariyelik geleneğinin kaldırılması için gayret göstermiştir. Bunlardan başka kadınların; giyimlerinde serbestlik, kişisel yaşamlarına politik müdahalenin yapılmaması, evlilik konusunda bağımsız davranmaları istenmiştir. Ayrıca kızlara tıp eğitimi verilmesi, Avrupa’da olduğu gibi medeni kanunun geliştirilmesi, dilediği an karısını boşama hakkı olan erkeğin bu hakkının kaldırılması için gayret göstermiştir. Bu arada şehirlerde kız okullarının sayıları arttı, bilinçlenen kadınlar ilk kadın örgütünü kurdular ve dergisini de çıkardılar. 20. asrın başında kadın örgütleri özellikle kadınları bilinçlendirici çalışmalara yönelir. Konferanslar ve okuma yazma kursları başlatılır, bir de çocuk bakım yurdu kurulur.” (Santing 1987, Alıntılaman Güler 2005: 21)

Türkiye’de kadın için modernleşme sürecinde şüphesiz Tanzimat ve Meşrutiyet döneminin de katkısı vardır. Ancak modernleşme hareketlerinin yoğunlaşması Cumhuriyet dönemi ve sonrasında gerçekleşmiştir. Aslında Kurtuluş savaşında kadın ile erkeğin yan yana mücadele vermesi de kadını yıllardır süregelen edilgenliğinden kurtarmış, hayatın içine katmıştır. Tanzimat ve Meşrutiyet dönemindeki yenilikleri ilk ve ikinci aşama yerli feminizm atılımları olarak kabul edersek Cumhuriyetin ilk yılları üçüncü aşama sayılmaktadır. Ve bu aşama 1980’e kadar sürecektir. 1926’da Medeni kanunlarında aile ve kadınla ilgili alınan pek çok karar kadının modernleşme sürecinin ilk ciddi adımlarıydı. 1935 yılında Türk Kadınlar Birliğinin ısrarlı çalışmaları sayesinde meclis tarafından kadınlara seçme ve seçilme hakkı tanınır.

2000’li Yıllar ve Özgürleşen Kadın

Araştırma konusu olan Özgür kadın imajı Hazır Kart reklamlarının yayınlandığı 2000 senesine denk gelmektedir. Aşağıda reklamdan bir görüntü yer almaktadır.

Şekil 1. Nil Karaibrahimgil Turkcell Hazır Kart Reklam Filmli

Reklamın hikayesi genç ve kendini özgür hisseden bir kızın tek başına farklı şehirleri, kasabaları, köyleri gezmesi üzerine kuruludur. Turkcell, Hazır kartın rahatlığı, her yerde bulunabilmesi sebebiyle müşteriye özgür bırakması üzerine kurmaktadır kurgusunu. Şarkıcının bestelediği şarkının sözleri de bu kurguyu pekiştirmektedir.

Bir köy vardı ya uzaklarda, ben gittim
 Bir soru vardı ya cevapsız akıllarda, ben bildim
 Dünya çizgi çizgi değilmiş, öyle değilmiş ben gördüm
 Ermiş deme değilim gezgin deme değilim
 Ben özgürüm sadece özgürüm
 Benim hem yollarım hem sözlerim hem de konuşan gözlerim var
 Hürüm, özel olduğumdan değil çekip gittiğimden değil
 Dedim ya ben özgürüm.

Bu reklam filmlerinin ardından şarkıcı 2 sene sonra Nil'in Dünyası adını taşıyan ilk albümünü satışa sunar. Şarkıcının albümün çıktığı 2002 yılında Milliyet gazetesi Cumartesi eki için verdiği röportajda albümünü kendi sözleriyle şu şekilde anlatmaktadır: "Herkesin kendi özgürlük anlayışı farklı. Böyle bir albüm yapmak zaten özgürlük. Benim özgürlük anlayışım çantamı alıp çıkmak değil, böyle bir albüm yapmak."

Albümün kapağı bir kadın dergisi şeklinde tasarlanmıştır. Şarkı sözlerinin metin çözümlemesini yapmadan önce görsel göstergelere göz atmak gerekirse; kapak tıpkı aylık kadın dergilerinde olduğu gibi renkli puntolarla yazılmış içindekiler kısmı gibi bir görünüme sahip. Bunlar aslında albümdeki şarkıların isimleridir. Ve en altta "Özgür kızın albümü çıktı" ibaresi ile aslında -bu kız o kız- şeklinde bir hatırlatma yapılmış oluyor izleyici ve dinleyiciye.

Şekil 2. Nil Karaibrahimgil'in "Nil Dünyası" İsimli Albüm Kapağı

Şarkı sözleri çokça kadınların hayatlarıyla ilgilidir. Onların aşkları, bakımı, derdi, kadınlar arasındaki kıskançlık durumları gibi konulardan oluşur. Örneğin albümde yer alan "Erkekler Yüzünden" isimli şarkının sözlerinde kadınların gündelik sohbetlerine konu olan sözler yer almaktadır:

Selülit kremi ve nemlendirici,
 Sabun sürme asitli, jöle de saç döker
 Oje değil belki ama hafif bir parlaticı
 Uçuk pembe rujun olmalı yaz makyajı
 Gülümse erkekler pozitif kızları sever
 Bir elbisem vardı beyaz şimdi yazlıkta
 Takım hırkası da vardı sığmadı bavula
 Topuklu giymeliyim ben çünkü boyum kısa
 Saçlarımı örmeliyim gördüm şimdi moda
 Gülümse erkekler pozitif kızları sever

Fark etmez zaten ben, erkekler yüzünden
 Meşgulüm gelemem ay kaşım ay kirpiğim
 Küsmüşüm bilemem manikür pedikürüm
 Erkekler yüzünden işsizim güçsüzüm
 Sahtedir hep gülüşüm o tatsız diyetler

Şarkının sözleri kadının hayatındaki önemli olayları fazlasıyla kişiselleştirir. Şarkıya göre diyet, manikür, pedikür, makyaj yani bireysel konular öncelik taşımaktadır. Kadının 2000'li yıllarda özgürlüğünü dış görünüşü ile de tescillemesi kadın hareketlerinin başladığı zamanlara dönüldüğünde tezat bir görüntü ortaya çıkarabilir. Tezesenin Nilüfer Göle'den alıntılıdığı bilgiler Cumhuriyetin ilk yıllarında kadın kimliğini ortaya koyması açısından önem taşımaktadır: "Cumhuriyet devrimiyle beraber erkeklerle aynı sınıflarda eğitim alan kadınlar Göle'nin tabiri ile *dışilliklerinden soyutlanmışlardır*. Bu kadınlar büyük bir heyecan ve coşkuyla devrimlere sahip çıkarak kent varoşlarındaki kadınları da bu yönde eğitime yoluna koyulmuşlardır. Bu kadınlar 1950'lerde kent varoşlarındaki yoksul kadınlara ücretsiz pardösü ve eşarp dağıtarak bu kadınları kara çarşıftan kurtarmaya çalışmaktaydılar. Kısaca, 1970'li yıllara kadınlar, *kadınlıklarını bir yana bırakarak*, kısa saç, dar pantolon, alçak ökçeli iskarpinleri ve makyajsız simalarıyla erkeksi bir görüntü kazanmışlardı" (Tezesen 2008: 77).

Albümde yer alan dikkat çekici bir diğer şarkı "Evlenmem Gerek" ismini taşıyan şarkıdır. Özellikle kadının ekonomik özgürlüğünü kazanmasıyla evlilik kurumuna daha mesafeli yaklaştığı son yıllarda gerek yazılı ve görsel basında gerekse sosyal bilimlerde yazılmış çeşitli tez ve makalelerde yer alan bir bilgidir. Bu şarkının sözleri de 2000'li yılların kadınlarını betimler nitelik taşımaktadır:

Yaşım geldi, annem dedi onun gibi evlenmek gerek
 Aman gün almasın otuzundan bir tane bulunsun aynı babasından
 Anne benim koşmam gerek istemiyorum pilav yapmak
 Sana bir de torun gerek istemiyorum çocuk bakmak
 Anne ben aşka inanmam önce âşık olmam gerek
 Gözyaşlarıyla sulanmam evlilik benim solmam gerek

Şarkıda annenin kızından evlenmesini, çocuk sahibi olmasını, babası gibi bir erkek bulmasını istemesi geleneksel görüşün temsilidir. Ancak çağın modern kadını yemek yapmak ya da çocuk yapmak istememektedir. Şarkının ilerleyen sözlerinde "Canım hem yuva kurmak hem eğlenmek ister" diyerek evliliğe yüklenen yeni anlamlar göze çarpmaktadır. Kadın ve erkeğin rollerinin sınırları ve gelenekselliğin getirdiği alışlagelmışlik durumunu GATA'nın (Gülhane Askeri Tıp Akademisi) yayınladığı Üreme Sağlığı Toplumsal Cinsiyet başlıklı makalede görebilmek mümkün olabilir:

- 1- Kadınlara toplumda yüklenen en önemli görev anneliktir.
- 2- Kadın, anneliğin yanı sıra evin idaresinden sorumludur. (Bu madde akla Yuvayı dışı kuş yapar atasözünü getiriyor, bu da bir bakımda toplumsal bir rolün günlük dile yansımadır.)

- 3- Kadınlar çalışma hayatına tam anlamıyla katılamazlar. Çünkü analık ve ev kadınlığı asıl işleri olarak görülür, bu nedenle de iş hayatında erkeklerle eşit görülmeleri zordur. Burada bazı meslekler anne ve ev kadınlığının uzantısı olarak kabul edilmiştir. Örneğin hemşirelik, öğretmenlik, hastabakıcılık, sekreterlik gibi
- 4- Kadın ailenin namusu olarak kabul edildiği için kimi zaman sosyal çevresi ve hareketleri sınırlandırılabilir. Kadın çoğu zaman akraba ve komşu ilişkileriyle sınırlı bir alanda yaşamaktadır.

Aynı makalede erkeklerin toplum içindeki yeri ise şu şekilde belirtilmektedir:

- 1- Ailenin maddi geçiminden sorumludurlar. Erkeğin zorluklar karşısında bile güçlü kalmaya çalışması ve dahası bu durumu kimseyle paylaşamaması onun toplumsal cinsiyetine yüklenmiş bir zorunluluktur.
- 2- Erkek hem evde hem toplumsal yaşamda karar vericidir. Ailenin geleceğini etkileyen önemli kararların verilmesi ağır bir sorumluluktur. İdeal olanı eşlerin birlikte karar aldıkları, yük paylaşımı yaptıkları ve hatta varsa çocukların fikirlerinin de önemsendiği aile modelidir. (http://www.gata.edu.tr/ureme_sagligi/toplumsal_cinsiyet.htm, 2013)

Şarkıcının 2. albümü “Nil FM” adını taşımaktadır. Bu albümde ön plana çıkan şarkılar arasında adeta kadınlar için bir söylem haline gelen “Çocuk da yaparım kariyer de” isimli şarkısı yer almaktadır. Şarkı sözlerinin bazı yerleri değiştirilerek kadın bağı markası Orkid için reklam amaçlı kullanılmıştır. Orkid markası reklamları da Hazır kart ile benzer şekilde *özgürlük* ana fikri üzerinde kurulmuştur. Ürün kadının özel günlerinde rahatça hareket edebileceği, hareket özgürlüğünü kısıtlamayan bir ürün olarak dizayn edilmiş ve o şekilde tanıtılmıştır. Ayrıca kanatlanmak sözcüğü kadın bağının kanatlı yapısı düşünülerek reklam cingilinde da kullanılmıştır. Şarkının orijinal sözleri;

İyi ki doğdum gördün mü 25 oldum
 Özgürüm kanatlandım durmadım ayaklandım
 Koşup ilerliyorum
 İyi ki doğdum ne güzel bir kadın oldum
 Erkekler hep peşimde ama aklım işimde
 Sınırı zorluyorum
 Kalamam hayatın köşesinde, o zaman neşesi neresinde
 Koysalar önüme bariyer de çocuk da yaparım kariyer de
 Pes etmem ben en zor günümde kanatlandım özgürüm bende
 Deseler geçecek bu heves de çocuk da yaparım kariyer de

Bu şarkıda yine özgürlük kavramının üzerine basılmış ancak bir önceki albümde yer alan “Evlennem Gerek” şarkısında olduğu gibi evlilikten korkan kaçan bir kadın imajından çok akklı işinde, hayatın köşesinde kalmak istemeyen, zorlukları aşabilen, hem aile ve çocuk sorumluluğunu üstlenebilecek hem de kariyerinden ödün vermeyecek daha güçlü bir kadın profili görmekteyiz. Bu şarkının sözleri kadınlar arasında adeta bir motto haline gelmiştir ki internette bu isimde bir site kurulmuş ve kendilerini “Evinin ve işini seven vazgeçilmez kadın portalı” şeklinde tanımlamışlardır.

Her şeyi bir arada becerebilen kadın imgesine tarihte İslamiyet öncesinde rastlamak mümkün olabilir. Ziya Gökalp İslamiyet öncesinde kadın figürünü şöyle betimler; “eski Türklerde kadınlar amazon idiler. Binicilik, silahşörlük, kahramanlık, Türk erkekleri kadar Türk kadınlarında da vardı. Kadınlar doğrudan doğruya hükümdar, muhafız, vali ve sefir olabilirlerdi.” (Gökalp,2007) Bu hikâyelere göre; “İslamiyet’ten önce Türk kadını özgürdür, her türlü etkinlikte eşiyile birlikte” (Arat 1986, alıntılan Güler 2005:15)

Nil FM albümünde yine kadın temalı şarkılardan biri de “Bütün Kızlar Toplandık” isimli şarkıdır. Bu şarkıda diğerlerinden farklı olarak erkeğe karşı takınılmış daha saldırgan bir tavır vardır. Bütün kızlar toplandı söylemi dahi erkeklere karşı güç oluşturmak için söylenmiş gibidir. Tüm kızlar için oluşturulmuş ortak bir başkaldırı gibidir. Erkekleri tanımlarken şu ifadeleri kullanır;

Bir o kadar basitti ki denklemleri
İki o kadar güçsüzdü ki eklemleri
Üç kontrol etmek bebek işi yormadan sormadan
Bir sarardık biz onları dolma gibi
İki çalardık biz onları zurna gibi
Üç sererdik yollara çarşaf gibi yormadan sormadan
...
Bir o kadar bellidir ki hedefleri
İki seks para ve futbol hep sohbetleri
Üç bunu yönetmek bebek işi yormadan sormadan

Yukarıda bir kısmı alınmış olan şarkı sözleri yine kadın dergilerinde sıkça yer alan “Erkekleri anlama kılavuzu” benzerinde ve türdeşinde ifadeler içermekte ve modern çağın şehirli kadınına fazlasıyla hitap etmektedir. Belki de uzun yıllar boyu yönetilmiş kadınların yönetme isteğiyle ilgili sosyolojik olgunun çok ufak ve masum yollu bir dışı vurumudur. İçerde ve dışarıda erkekle eş hatta bazı durumlarda üstün olan kadının, İslamiyet’ten sonra durumunun değişmesiyle toplumsal düzeni şeriat kurallarıyla sağlayan İslam dini, kadını evinin içinde eşine ve çocuklarına vazifelerini yerine getirmekle yükümlü kılmaktadır. Ev içinde anne ve eş olarak saygı gören kadına sosyal hayata dair daha sınırlı halklar tanınmaktadır. İslam dininin kutsal kitabı olan Kur’an-ı Kerim’de erkeğin kadına bakmakla, onu korumakla, onun maddi manevi ihtiyaçlarını karşılamakla görevli kılınmıştır. Kadın ise, iffetini korumak, eşine itaat etmek, analık, eşine kadınlık yapmak gibi görevlere sahiptir. Türkiye’de kadın hakları konusu yazılıp çizilmeye başladığında İslam’ın sosyal hayata kapattığı kadın eleştiri konusu olmaktan kurtulamamıştır. Bu konuda iki farklı görüşe yer vermek gerekirse Necla Arat Cumhuriyet öncesi dönem ile ilgili Kadın Sorunu adlı eserinde şu sözleri söylemektedir:

“Cumhuriyete kadar olan bu dönemde kadın için bir baş eğme, suskunluk, ezilme, ölümden sonraki yaşamda cennet mutluluğuna kavuşma avuntusu içinde bekleme ve her yönden bir sömürülme dönemi idi. Türkiye’de 1926 yılına değin geçerli olan şeriat yasaları, Türk kadınının yasal durumunu, haklarını ve sorumluluklarını belirlemişti. 1926’da Medeni Kanunun benimsenmesiyle aile yaşamına getirilen yenilik ve kadına erkeğin sahip olduğu hakların eşit olarak tanınması Türk toplumuna yön vermiştir.” (Arat 1986, alıntılan Güler 2005:18)

Şarkıcının aynı albümdeki Bronzlaşmak isimli şarkının videosunda şezlong üzerinde binisiyle güneşlenen şarkıcının ayaklarına bir erkek oje sürmektedir. Bu şarkıda da istediği tek şey biraz bronzlaşmak, kendisiyle uzlaşmak ve yer yer yozlaşmaktır.

Şarkıcının 2006 yılında satışa çıkan 3. albümüne ismini veren ve oldukça ses getiren şarkısının adı "Tek Taşımı Kendim Aldım" şarkısıdır. Bir önceki albümde Bronzlaşmak videosunda genç bir erkek, şarkıcının ayak tırnağına oje sürmüştür ve bu albümün kapağında da başka bir erkeğin şarkıcıya ruj sürdüğü görülmektedir. Çok fazla göze sokulur şekilde yapılmasa da bu görsellerde inceden inceye bir erkeğin kadına hizmeti mesajı çıkarılabilir mi sorusu akıllara gelmektedir. Pırlanta şarkısı kadınların ekonomik özgürlüklerini ifade eden, onların maddi olarak kimseye muhtaç olmadıklarını dile getiren bir şarkıdır ve kadınlar için de böyle algılanmıştır. Kadının burada asıl aradığı şey maneviyat, gerçek ve sadakatli aşktır. Zamane kadınlarının kendi içinde çelişkiye düştüğü de sezilmektedir. 2000'li yılların başında çocuk yapmak ve pilav pişirmek istemeyen dahası annesi gibi olmaktan kaçan kadın bugün parayla satın alınabilecek şeylerin dışında olanı yani maneviyatı ve aşkı aramaktadır. Aşağıda albümün kapağı ve Pırlanta'nın şarkı sözleri yer almaktadır:

Şekil 3. Nil Karaibrahimgil'in "Tek Taşımı Kendim Aldım" isimli Albüm Kapağı

Paran cebinde kalsın, bırak artık rahatsız
Bu kız mal mülkü ne yapsın çalışır yapar
Tek taşını almış, tam turunu atmış
Yüreğin kaç karatmış, bu kız onu sorar
Sağ eller havaya pırlantalar buraya
Tek taşımı kendim aldım tek başıma kendim taktım
Girmesinler havaya
İyi kötü kazanırım para ama kalptir asıl kumbara
Bir sevgilim yoksa kollarımda ne yapayım
pırlantayı parmağımda
Olur, bir gün şan şöhret ün para ama aşk
her gün karaborsada
Bir sevgilim yoksa kollarımda ne yapayım
pırlantayı parmağımda...

Şarkıcı 2011 yılı itibarıyla 2 albüm daha piyasaya sunmuş ve birkaç reklam filminde daha yer almıştır. Araştırmanın kapsamı ilk 3 albüm çalışmasını ve bu kapsamdaki öne çıkan şarkı ve reklam kampanyalarıyla sınırlıdır. Son olarak ele alınan Pırlanta şarkısından sonra "tek taş yüzük"lerde satışların arttığını görmekteyiz, altın takı tasarımındaki bu yenilik ve değişikliğin sebebini yalnızca tek bir şarkıya bağlamak doğru olmamakla beraber şarkıcının daha önce ünlene diğer şarkılarının yarattığı benzer etkiler göz önüne alındığında yüzük satışlarıyla bir ilişki kurulabilir. Pazarlama açısından da ele alınmasını gereken bu konu reklam filmleri ve müziğin birbirini destekleyici etkisini de göstermesi açısından önemlidir.

Sonuç

2000 yılında Turkcell Hazır kart reklamları ile televizyon dünyasının tanıdığı Nil Karaibrahimgil'in satışa sunduğu müzik albümleri ve reklamlar incelenerek bunun üzerinden 2000'li yılların kadın imajı konusu işlenmeye çalışılmıştır.

Bu albümler sırasıyla 2002 yılında piyasaya sunulan “Nil’in Dünyası”, 2004 yılında çıkan albümü “Nil Fm” ve 2006da satışa çıkan “Tek Taşımı Kendim Aldım” albümleridir. İncelenen reklam filmleri ise Turkcell Hazır kart reklamı ve Orkid Kadın Bağı reklamlarıdır.

Modern şehirli kadın, müzik dışında sinema ve yazından da etkilenmektedir. Ekonomik özgürlüğünü kazanmıştır ancak gerçek aşkı bulamadığından ve yalnızlıktan şikâyet eder. Yeri geldiğinde erkeği şaka yollu veya ciddi bir şekilde eleştirme hakkını kendinde bulur. Şehirli kadın tek taşıni kendi alır ki burada tek taşıni almak bir semboldür. Bireysel ihtiyaçları dolayısıyla bireyselliği ön plandadır, kendini güçlü hisseder, çocuk da kariyer de yapabilecek yetkinliktedir. Geçmişte olduğu gibi biri için diğ erinden ödün vermek zorunda hissetmez kendini. Ancak aile düzenini de sadece kendisi ele alacakmış ve neredeyse çocuğun sorumluluğunu bile tek başına üstlenecek süper güçlere sahipmiş gibi hisseder. Önümüzdeki yıllar kadının toplum içindeki rolünü evrimleştirecek bir takım değişiklikler yaşanacaktır. İçinde yaşadığımız yakın yıllarda şehirli kadının durumu bu eksen de şekillenecek gibi görünmekle birlikte; yaşanacak değişimlerin tezahürlerinin etkisi müzik medya ilişkisinden okunmaya devam edilebilir gibi görünmektedir.

Referanslar

- Arat, Necla. 1986. *Kadın Sorunu*. İstanbul. Say Yayınları
- Arat, Necla.1997. *Susmayan Yazılar Eğitim, Laiklik, Kadın ve Siyaset Üzerine*. İstanbul. Say Yayınları
- Gökalp, Ziya. 2007. *Türk Medeniyet Tarihi*. Ankara. Elips Kitap
- Kaplan, Mehmet. 2010. “Dede Korkut Kitabında Kadın.” *Türkiyat Mecmuası*,
- Erdoğan, İrfan. 2006. “Medya ve Etik- Eleştirel Bir Giriş”. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*. Sayı:23
- Soyşekerci, Serhat. 2006. “Cinsiyet Ayrımcılığı Olarak Üstün Erillik Olgusunun Aile İşletmelerindeki Etkisi: Kuramsal Bir Bakış” *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*.
- Karaahmet, Yiğit. 2002. “Özgür Kız’dan çok Bridget Jones’a yakınım” <http://www.milliyet.com.tr/2002/08/15/cumartesi/cum03.html>
- Güler, Birgül Yeşiloğlu.2005. “Cumhuriyet Dönemi Kadın Oyun Yazarlarının “Kadın Eksenli” Oyun Metinlerinde Kadın Karakterlere Yaklaşımlarının İncelenmesi”, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana, Türkiye.
- Tezesen, Fatma Esin. “Türk Modernleşme Sürecinde Kadının Değişen Toplumsal Rolü”, Yüksek Lisans Tezi,Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya, Türkiye

Diskografi:

- Nil Karaibrahimgil, Nil Dünyası, Mayıs 2002
- Nil Karaibrahimgil, Nil FM, Ocak 2004
- Nil Karaibrahimgil, Tek Taşımı Kendim Aldım, Mayıs 2006